Náučný chodník Okolo Ostrého vrchu

Kraj:	Žilinský
Okres:	Dolný Kubín
Geomorfologická jednotka:	Oravská vrchovina
Geologická jednotka:	bradlové pásmo
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Dlhá nad Oravou, Jednota / vlak Dlhá nad Oravou a pešo po hlavnej ceste asi 200 / 350 m k západu
Východisko:	Dlhá nad Oravou, odbočka z hlavnej cesty k cintorínu (pri kaplnke s lipou)
Trasa:	Dlhá nad Oravou – lúčnymi cestami nahor dolinou Dolinky – sedlo západne pod Ostrým vrchom (Repiská) – východným svahom Poľany – nadol dolinou Dlžianskeho Cickova – SV a JV svahom Ostrého vrchu – popod cintorín – Dlhá nad Oravou
Dĺžka, prevýšenie:	6,6 km, prevýšenie 320 m
Čas prechodu:	2,5 h
Počet zastávok:	10
Náročnosť:	stredne náročná trasa

Zameranie chodníka: historické, prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: nie je

Rok otvorenia: 2018

Aktuálny stav: Náučný chodník je v dobrom stave (2022).

Textový sprievodca: nie je; virtuálna prehliadka náučného chodníka

Kontakt: Obecný úrad Dlhá nad Oravou, Dlhá nad Oravou 250, 027 55 Dlhá nad Oravou

Poznámka: Náučný chodník vznikol v rámci medzinárodného projektu – jeho texty sú okrem slovenčiny aj v poľštine a angličtine.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie a aj ako vlastivedná exkurzná lokalita.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Dlhá nad Oravou. Obec na severozápade Slovenska medzi Dolným Kubínom a Tvrdošínom v doline Oravy na jej pravom brehu v strednej časti Oravskej vrchoviny. Prvýkrát sa písomne spomína v roku v roku 1420 ako súčasť majetku Oravského hradu. Pôvodne sa nazývala Dlhá Lúka. Obyvatelia boli prevažne roľníci a pastieri, neskôr sa venovali obchodovaniu s bryndzou a jahňacinou. V 19. storočí pribudli píly, vyhne a tkáčske dielne produkujúce kvalitné plátno. Ešte aj v 20. storočí obec značne poškodili požiare. Najvýznamnejšou sakrálnou pamiatkou je barokovo-klasicistický rímskokatolícky kostol sv. Ladislava z roku 1811. V jeho blízkosti stojí barokový kamenný prícestný stĺp z roku 1781 so sochou sv. Jána Nepomuckého. Bohato sú zachované i pamiatky ľudovej architektúry – drevenice a mimo obce stojace sýpky z 19. storočia a drobné sakrálne objekty. V západnej časti obce pri kaplnke Panny Márie Pomocnice zo začiatku 19. storočia rastie mohutná lipa veľkolistá, ktorej vek sa odhaduje na vyše 120 rokov.

Ostrý vrch (808 m n. m.). Jeden z viacerých mohutných tvrdošov bradlového pásma v strednej časti Oravskej vrchoviny, výrazné vystupujúci severne nad Dlhou nad Oravou. Budovaný je rôznymi druhmi odolných mezozoických vápencov (kriedové škvrnité slienité vápence s rohovcami a jurské rádiolarity a rádiolóriové vápence), vystupujúcich z okolitých relatívne menej odolných (kriedových) pieskovcov, bridlíc a slieňovcov. Na odolných vápencoch sa vyvinul ostro modelovaný reliéf, ktorý dal aj názov vrchu. Strmé svahy s plytkými skeletnatými pôdami sú zarastené prevažne jedľobučinami a sutinovými lesmi. V miestach kontaktu vápencov s okolitými horninami sa vyskytuje niekoľko menších prameňov. V juhozápadnom svahu Ostrého vrchu sa v kriedových horninách bradlového pásma nachádza 20 m dlhá a 4 m hlboká zlomovo-fluviokrasová **jaskyňa Líščia diera** (Kozova diera; miestne nazývaná aj Kozia diera).

Chránený areál Rieka Orava. Chránené územie vyhlásené v roku 1997 na území koryta rieky Oravy a jeho bezprostredného okolia v dĺžke asi 57 km na ochranu komplexu zachovalých riečnych ekosystémov s funkciou biokoridoru nadregionálneho významu s bohatým druhovým zastúpením fauny a flóry a biotopov mnohých chránených, vzácnych a ohrozených druhov organizmov. Týka sa takmer celého toku rieky – ide o súvislý úsek medzi železničným mostom v Tvrdošíne povyše ústia Oravice do Oravy a ústím Oravy do Váhu pri Kraľovanoch. Areál leží v rámci územia európskeho

významu Orava (súčasť sústavy Natura 2000) a medzinárodne významnej mokrade (ramsarskej lokality) Rieka Orava a jej prítoky.

Oravská vrchovina. Rozľahlý geomorfologický celok na severe Slovenska po oboch stranách rieky Oravy medzi vodnou nádržou Orava na severe, Párnicou, Komjatnou a Malatinou na juhu, ktorý obkolesujú s výnimkou Oravskej kotliny na severe a Podtatranskej brázdy na východe relatívne vyššie a vertikálne členitejšie horské celky – Oravská Magura na severozápade, Malá Fatra na juhozápade, Veľká Fatra a Chočské vrchy na juhu a Skorušinské vrchy na východe. Geologicky územie budujú komplexy flyšového pásma, bradlového pásma a vnútrokarpatského paleogénu, t. z. horniny s veľmi kontrastnou geomorfologickou hodnotou, resp. odolnosťou k účinkom geomorfologických činiteľov. Je preto preň mimo relatívne plochého územia širokého dna doliny Oravy s jej nivou a riečnymi terasami a náplavovými kužeľmi jej prítokov charakteristický pestrý a členitý reliéf charakteru. Ten dosahuje nadmorské výšky v rozpätí 446 m (Orava pri Párnici) až takmer 1 000 m (severne od Istebného na západnom svahu Minčola). V južnej časti v území s prevažujúcimi menej odolnými paleogénnymi ílovcami sa vyvinula Podchočská brázda (Leštiny, Komjatná, Žaškov) a okolo toku Oravy Veličnianska kotlina (Párnica, Istebné, Dolný Kubín, Oravská Poruba), obe s pahorkatinným reliéfom. Na druhej strane, v oblasti bradlového pásma – pruhu medzi Istebným a Štefanovom nad Oravou resp. Tvrdošínom, širokým max. 5 km – lokálne vytvárajú erózne vypreparované bradlové tvrdoše ostré vrchy až hrebienky s relatívnou výškou okolo 350 m nad svojím okolím. Pre celé územie je typický výskyt zosuvov, pre ktoré vytvárajú priaznivé podmienky striedajúce sa vrstvy pre vodu rôzne priepustných hornín. Územie je spolovice – vo vyšších nadmorských výškach – zalesnené hospodárskym lesom, dno doliny Oravy zaberajú sídla a rozsiahle priemyselné areály a ich sprievodné javy (depónie) a poľnohospodárska pôda (polia, pasienky, ladom ležiaca pôda).

Názvy informačných panelov

1. Základné informácie
2. Ľudová architektúra
3. Oravská vrchovina
4. Jaskyňa a jej okolie
5. Oravská Magura
6. Neživá príroda a fauna
7. Rieka a potoky
8. Cirkevné pamätihodnosti
9. Ostrý vrch
10. Objav Ostrovné Beskydy